

تورک یوردی

[اون آلتنجی سنه]

تورک اوجاقلری مرکز لهیئتی طرفندره نشر اولنور.

جلد ۵

مارت ۱۹۲۷

نومرو ۲۷

معاصر رسالو

نظريه لری

۲

اصل اولان نحس آغیرلق حسی درکه شکل و رسم لسانده شاقولی خطله افاده اولتور. استناد اشارتی افقی خطدر. رؤیت حاسه من، حسلر من و یکدیگرینه مربوط و متسلسل فکرلر من بو عمومیت سیدتمنه کوره تنظیم ایدلشد. مختلف شکلر، هر هانکی بر وضعینده یاخود حالده افاده لری ایجاب ابتدیکی زمان، خط شاقولینک و پردیکی اساسی حسله اولان مناسبتلرینه نسبتاً تحلیل اولته بیلیرلر. اشکالک انواعی نه قدار قاریشیق و متنوع اولورسه اولسون هبسی ده خط شاقولینک فرق و تفاضل ممتازینه قیاساً حساسیتلرینه تفاضللرینه ارجاع و تنزیل ایدبله بیلیرلر.

هندسه بسیطه شکلری، بزده، پک واضح، تأثرلر حاصل ایدرلر. بو صورتله ألمزده خواص محسوسه سی معلوم فیزیولوژیک و آهنگدار بر افاده واسطه سی موجوددرکه طبیعی تسلسللرینک تدقیق اونی زنکینلشدیرر، وهر کک آکلاجه بيله جکی طرزده اولان عمومیتی تنقیص ایده من.

بودیزم هر شیدن اول بر نه کنیک مسئله سیدر، یعنی حساسیتک عمومی بر صرفی، رنگلرک و شکلرک ارتباط و اتحادلری خصوصتک بر نحویدر؛ فیزیولوژیک حسلر منک بو نحوی شکلرک تولید ابتدیکی نحس و فکر ارتباطلرینک نحوی و صرفی ایله مکملله شیر.

صنعتكارلارك ا كثر يا تجربه وى طرزده كى حر كتلى دوشونيلبرسه بو، بلكه ده،
قائدهلى بر نظريه ديه قبول اولنور. رساملقده ته كينك ديه يالكز رنكلرى قاريشد ير مغه
وسورمكه دينيور. حقيقى ته كينك باشقه شيدر نه بو، صنعتكاره هر نورلو حسلرينى
امينت و صراحتله افاده يه كافى و خادم بر وسائط مجموعه سى احضار ايده بيلن
معلوماتدر. بو جهت موضوع بحث اولور كن رسامك، استعدادينه، دهاسنه ملايم
شيلرى تصويره صلاحيتى شهبه سز تلقى ايديلير.
رسمله تبليغه دكرى اولان شيلرى تقريبه لازم قوه تميزيه هر كسك كندينه
عائد ايشدر.

رساملقك اصل غايه سى

حال حاضر ك صنعتده قبول ايتديكى غايه لر بللى اوليور كيدر. اول زمانده
رسامه مختلف و متعدد وظيفه لر قبول ايتدير يلشدى: دينك، حكمدارك، حاكمك،
قوماندانك، مكتب خوجاسنك خدمتكارلنى عهده سنده ايدى. بوكون رسامك
يرينه بو ايشلرده فوطوغرافى و مطبعه كى يكي اصوللر قائم اولمش، صنعتكار
لايق اولدينى سربستلى احراز ايتمش، و حقيقى شاعر درجه سنه بچمش بولينيور.
آرتق اونك يكانه غايه سى شعر احتياجزى تطيندن باشقه برشى اوله ماز.
صنعتى، عادى و منقاد خدمتكار وضعيتدن قورقاران ماكنه عصرينك تايمين
ايتديكى اصل و صاف وظيفه.

رساملقك اصل غايه سنى توضيح

قبل الميخانيك مدنيت، يعنى اون دو قوزنجى عصره تقدم ابدن عصرلرك مدنيتى
او حالده ايتديكى انسان الندن چيقان اشيا كيت و كيفيت اعتباريله محدود بر ساحه يه
منحصر و عين زمانده هم ته كينك همده آرنيستيك عامللره مفتقر قالييور ايدى.
ته كينكه عائد هر شى ابتدائى حالده ايدى؛ هر مملكت و خلقى هر شيشى بردن يانمغه

مجبور ابدى : مدافعه واسطه لرى احضار ، اراضىنى تعين و زرع ، كويلر ، قصبه لر تاسيس ايتك و واسع بر مدنيتك ده ميردن چيقاجنى كونه واصل اولونجه يه قادار ايشه باشلامغه ، جاليمغه لازم آلتك اعمالى ايچين مقتضو معدنلرى بولمق اضطرارنده ابدى . عديم الامكان ديمه يلم . مدنيتك درجه انكشافى معدنياتك سرتلكنه باغليدر ، و روشى اوپله بر منخى تعقيب ايدر كه اوده معدنلرك درجه درجه سرتلشدن بيلمه سنك محر كندن باشقه برشى دكلدر . تصادفك بر لطفندن ، برده ميرجينك بجرىكلىكندن ، بر سيمياجىنك يا خود بر كيميا لابور اتوارىنك پوته سندن چيقويرونك فورمول تاريخ مدنيتى تشكيل ابدن مرحله لك ظهور و تعاقبى اشاج ابدى يوردى .

نتيجه : چليك ماكننه دورى ميدانه كتهردى ؛ ماكننه دورى ايسه اجتماعى هيئتى ، بناء عليه ذكالى ، ادراكلى انقلابه اوضراندى و بونى ياپاركن ارثى رحوتلر مى صادر سارق يوز بيكرجه ييللردنبرى متشابه بر شكلده متعضو بر محيطده تاريخك قيد ايدمه بيله چكى اك بيوك تبدلاتى حاصل ايتدى : مساعى شرائطك آلت اوست اولمى ، اسكى زمانلرك رتبه و صنف تشكىلات و مراسمنك اورته دن قالممى ، بشرك بر چوق امللرينك قابل حل اولمى ، الخ .

شيمديكى مدنيتك روشى ، قاراكتريستىك جهتلى و استقبالى بىك كشفاته ، دها اداره لى ماكننه لك ظهورى تايمين ايدم جك بىك دستورلره تابعدر . بونلر سايه سنده دركه قواى طبيعیه دن دها انى استفاده من اوله جق ، المزده كى وسائط ، بناء عليه ذكامنر ، دها واسع بر حرىب اكتساب ايدم جك دها علوى امللر صاحى اوله جق ، اعمال واسطه لرى و اصوللرينك بك ابتدائى حالده اولديقنى سويله مشدك . سويله درلى طوبلو دوشونيليرسه نه اعمال اولنه بيليور ابدى ؟ و اون دوقوزنجى عصره قدار اولان آلات و ادواته نه ياپيله بيليور ابدى ؟ اك واسع خيال صاحى اولانلر بيله نه كې شيلرك ياپيله بيله چكى تخمين ايدىورلر ابدى ؟ البسه ، اقامتگاه ، سلاح ، قاب قاجاق آراهه كې شيلردن عبارت و بونلر ابتدائى حالده دكللى ابدى ؟ متباقى شيلردن طبيعتك حاصل و لطف ابتدائى شكلده قاليور ، مثلا ايشينمق مسئله مى آقشامدن يا تمقله حل اولونىور بىيور ابدى ؛ دها ايلر سنه كتمبلم . بتون

صناعی فعالیتلر برقچ معرفتلیک اسناف ایشنه منحصر قالیپورایدی، بومعرفتلیلرده زه ناعتکار دینیور ایدی .

صنایع نقیسه نك طبیعی جریاتی تعقیباً انکشیاف و انقلابی بولندن آلیقویان بر یا ککش تلقی واردرکه بو ذهولک سبی او زه ناعت کله سیدر . بوندن استفاد ایله زه ناعتکارلنی یکیدن موقع اقتداره کتیرمک ایستیورلر . زه ناعتکارلق ، یعنی باربار آلترله اوسته لقلی ایش باقمه جالیشیر وقصورسز برتکینک درجه سنه چیقمغه جهد ایدرکن متناسب وجودلی تصویرلر ایجادی مسئله لرینه ال اوزاتیر . عمله لرك هیثقی، ما کنه دوری ، نقطه سی نقطه سنه اینجه ایشلری المزدن آلدی و ما کنه به بخش ایتدی . بوسورنله هر شیئک و هر کسک وضعیتی، وظیفه سی توضیح ایتش اولیور . بر طرفدن تکنیکه عائد ایشلر نه کنیکجیلکه (ما کنه اصوله) بر اقلیرکن ، دیگر طرفدن ، بلاستیک (شکل ورسم کبی کوزه خطاب ایدن صنعتلر) مسئله سی ، تناسب و بزه هیجان بدیی تأمین ایدمک روحی ایجادلر تام و سربست قالیپور . بوندن صوکره معرفت اربانه ایش بوقدر ، هله بزی اوایلایه حق چاره لردن محرومدر . ما کنه دوری ، تمکینک مسائلی حل و تفریق ایتدیکی ایچون ضایع نقیسه سربست و قاریشیقسز قالمشدر . آتیلان بر آدمی انکار ، صنعتک صاف و حقیقی فایه لرینه دوغرو یورومسنه مانع اولمقی انتاج ایدر . بوندن ماعدا صنعت ساحه سنده کی تربیاتک توفقه ، موفقیتسز لککله ، ترددله ، صنعتکارلرک قریحه لرینک سونسنه و خلقلک شوقی قیران قاریشیقلقلره سببیتی ده تولید ایدر .

اسکی زمانک او معرفتلیلری صنعتکار دکدیلر ، ابتدائی برر ما کنه ایدیلر . وازقضا اونلر آراسنده بر قوندوره جی بولونسه ایدیده یابدینی ایاق قابلری اوزرینه مثلا بونس پیغمبرک بالفک قارنده کی حیاتی کوستر بر رسملر تصویرینه قالدینسه ایدی بو آدامخفر کندینه عائد اولمیان ایشلره قاریشان بر رسم وضعینده قالیر ایدی . ما کنه لر ، اثر صنعت وجوده کتیرمک کبی اینجه ایشلره مداخله ایتمه ملیدر . بو خصوصده موزملر بزی اغفال ایتمکده درلر . زیرا اورالرده کوریلن شیلر مزین ، مستثنا اشیادر . بوکبی مؤسه لر بعضاً غرابت ، بعضاً صبات ، قاراقترلریله

آره صروده چیرکینلک و قورقونجقلریله نظر دقتی جلب ابدن شیردی طویلارلر .
 شو صوک زمانلرده بو مسئله نئور ایتمک باشلامش کیدر ، شو زمانلرکه
 ماکنهک لایعد و متنوع محصولاننه طبیعی جریاتی و بریور و او جریانک ایجاباتی
 تعقیب ابتدیریور؛ مبخانیک (نک شخصک هوسی وایشکذارلنی دکل) آلات وادوات
 اولمقدن باشقه بر شینه یارامیان انسانلری فائده جهته قطعاً و بردها دونمهک
 اوزره آیریور: حواسمزک وروحمزک علوی احتیاجلرینی تأمین و تطمین وظیفهسی
 حقیقی صنعتکاره براقه رق صنعتک اصل غایهسی، اطرافنی صاران مانعه لردن قورتاریور.

رساله : ح . عربی لیفیز

مال یوبانه مال!

— ضیاکوک آلیک رومنه —

کچی بولارنده برخراب ایکیلتی که زره ،
 یالچین قیالر داغده قیزیل بر باقیر کچی
 یاماچلر شمعی، دالغین اسکی برماصال سه زره،
 موسیقی ررحیله دویان بر صاغیر کچی .

قوزولر مه لره ، بورغون برچوبان پشلرنده ،
 اسکی برآشناسی ، النده جاتلاق قاوال
 اوزاقلری سارارکن برسورو وحشی جقال ،
 داوارلر دوزر ، وورغون برچوبان پشلرنده .

